

реакцію», сегвей «двоколійний електросамокат, різновид дицикла», наприклад: Партнери та клієнти часто надсилають скріншоти поганої якості, маленькі і залиті на домени з безліччю реклами (netpeak.net, 16.01.2017).

Неологізми займають помітне місце в сферах фізичної культури і спорту: воркаут «гімнастичні тренування на свіжому повітрі», вайлд-кард «запрошення спортсменів чи команді взяти участь у змаганнях», вінгер «крайній півзахисник», дроп-сет «метод силових тренувань зі зменшенням навантаження в одному сеті при максимальній кількості повторень вправ», наприклад: Воркаут – скільки чарівності у цьому слові... У буквальному перекладі з англійської workout – це просто тренування (будь-яке), але у нас під цим словом найчастіше розуміють street workout – тренування з використанням ваги власного тіла, застосовуючи снаряди, які легко знайти у кожному другому дворі (coca-colaukraine.com, 14.07.2016).

Найбільш поширеною семантичною групою неологізмів є побутова лексика – назви страв, солодошів, ужиткових предметів, предметів гардеробу та ін.: брауні «різновид шоколадного пирога», броги «взуття із перфорацією», оксфорди «різновид класичного шкіряного взуття із закритим шнурованням, де союзка нашита зверху берців», чарм «маленькі тематичні підвіски, що збираються на браслет», наприклад: Спочатку це взуття жінки запозичили з чоловічого стилю, проте броги виглядають на жіночій нозі чарівно та акуратно (kasandra.ua).

До лідерів із використання неологізмів сьогодні належать соціальні мережі, блоги, форуми. Учасники інтернет-комунікації активно послуговуються неологізмами у власних записах, повідомленнях: В процесі грумінгу використовується лише професійна косметика для тварин та професійні інструменти (vk.com, 17.01.2017); Тому фоловити музей в своєму Instagram – це не така вже й чудернацька ідея (mixarium.wordpress.com, 07.04.2017); найкращий манік від салону lux-studio (instagram, 21.03.2017); встигни записатись на колорювання технікою балаяж, акція триває до кінця березня (vk.com, 05.03.2017); Що краще юзати: Mozilla або Internet Explorer. Чим вони відрізняються, окрім дизайну? (dou.ua, 20.09.2016); На iOS ти навіть можеш додати емоджі клавіатуру і набирати їх легко, навіть не потребуючи використовувати для цього FSymbol (fsymbols.com, 02.11.2016); нові фото в додатку instagram набрали рекордну кількість лайків (vk.com, 20.03.2017).

Динаміка розвитку неології в українській мові безпосередньо пов'язана із появою нових професій та сфер діяльності. Сформувалася велика група неологізмів на позначення осіб: енофіл «знавець і любитель вина»; лешмейкер «майстер з нарощування вій та всіх процедур, пов'язаних з оформлення ваших очей»; копірайтер «фахівець з написання рекламних та презентаційних текстів»; ламер «жаргонізм. Людина, абсолютно некомпетентна в тій чи іншій сфері, зазвичай в комп'ютерній, але твердо впевнена у зворотньому»; нерд «людина, надзвичайно захоплена чимось, практично повністю виключена із повсякденного громадського і культурного життя»; нуб «новачок у якійсь (зазвичай комп'ютерній) сфері»; рерайтер «фахівець з переписування тексту шляхом зміни форми викладу при збереженні його основного змісту»; фрік «людина, що вирізняється незвичайним, екстравагантним зовнішнім виглядом і зухвалою поведінкою»; хедлайнер «людина, що найбільше привертає увагу певного заходу»; хіпстер «представник сучасної субкультури, який цікавиться елітарними зразками в культурі, незалежно мислить і робить свій вибір на основі власного смаку», наприклад: Також не могли б Ви більш детально описати, яку документацію потрібно вести для фрілансера (dou.ua, 30.03.2016).

Висновки. Отже, проаналізований матеріал засвідчив високий рівень вживання неологізмів у сучасному мовленні. Більшу частину неолексем складають терміни, які поповнюють професійну мову різних сфер діяльності населення. Серед лексичних інновацій домінують запозичення. Найактивніше функціонують неологізми у засобах масової інформації, інтернет-комунікації. Саме ці сфери мовної діяльності соціуму потребують нових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
1. Сербенська О. А. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей / О. А. Сербенська. – К. : Вид. центр «Просвіта», 2001. – 204 с.

Кавка М.

Науковий керівник – доц. Грушко В. С.

ІНСТИТУТ СІМ'Ї У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Постановка проблеми. У нинішній час сім'я як соціальний інститут переживає глибоку кризу, яка проявляється у зростанні кількості розлучень, неповних сімей, дітей народжених поза шлюбом та таких, які залишились без батьківської опіки.

Аналіз досліджень і публікацій. Криза інституту сім'ї завжди була передвісником розвитку руйнівних процесів у суспільстві. Сім'ю як соціальний інститут вивчали такі вчені, як Ле Пле, Р. Зідер, М. К. Любарт. Серед українських науковців цим проблемам присвячували свої праці Е. М. Лібанова, О. В. Безпалько, О. І. Вишняк, Т. В. Буленко, В. І. Паніотто та ін..

Метою роботи є дослідження стану сім'ї на сучасному етапі, причини нестійкості подружніх союзів та вплив цих процесів на суспільство в цілому.

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку люди все менше уваги приділяють сімейним цінностям у своєму житті. Місце яких все частіше займає кар'єра, заробляння грошей чи навіть просто прив'язаність до безтурботного життя. У той час, коли чи не найважливішою складовою суспільства, через який люди включаються у соціум і досі залишається сім'я. Нехтування її проблемами буде неодмінно позначатись на суспільстві в цілому. Сім'я – це і засіб первинної соціалізації і середовище, де люди спроможні одержувати психологічний захист від стресів, які люди зазнають у великому соціумі. Натомість у сучасному житті, ця первинна соціальна ланка потерпає від руйнівних процесів.

Виклад основного матеріалу. Ще з часів первісного суспільства, задовго до створення націй, класів, держав виникла сім'я. Із того часу, протягом всієї історії сім'я залишалась найважливішим соціальним інститутом суспільства, але водночас він зазнавав змін і щоразу набував нових форм.

Сім'я завжди відігравала настільки важливу роль у суспільстві, що будь-які зміни у цьому інституті позначались на усіх інших його сферах, впливаючи на розвиток, у тому числі, соціальних та економічних аспектів життя суспільства.

Сім'я – це суспільний інститут і водночас мала соціальна група, що має історично означену організацію, члени якої пов'язані шлюбними або родинними відносинами, спільністю побуту та взаємною моральною відповідальністю, соціальна роль якої зумовлена потребою суспільства у фізичному та духовному відтворенні населення [2].

Кожна людина, яка свідомо цього хоче, має право створити свою сім'ю. Цьому питанню приділяється велика увага як в державному, так і міжнародному законодавстві. Право людини на створення сім'ї визначено Конституцією України та Сімейним кодексом. Воно закріплено у Загальній декларації прав людини, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародному пакті про громадянські і політичні права, Європейській соціальній хартії.

За Арістотелем, сім'я – перший вид спілкування людей. На його думку, вона стала первинним осередком, з якого виникла держава. Об'єднання кількох сімей грецький мислитель називає «поселенням», вважаючи його перехідною формою від сім'ї до держави [4, 210].

У минулому значення сім'ї було дещо інше і статус її вищий. У неї включався значно більший і глибший зміст, ніж у сьогоднішній. Зокрема в українців, впродовж багатьох століть шлюбні традиції трактувались, як такі, що мають стосунок до чогось сакрального. У ті часи, спостерігався дуже низький рівень розірвання шлюбу, адже розлучення сприймалось сімейним і соціальним оточенням, як порушення Божих настанов, як відхилення від соціально прийнятних норм поведінки. На нинішній час для молодих людей такі погляди на життя видаються архаїчними, які віджили свій час.

Сучасний стан сім'ї можна охарактеризувати, як критичний. Значною мірою під впливом такої трансформації сімейних цінностей та ідеалів був породжений кризовий стан сучасної сім'ї, який проявляється через: 1) збільшення кількості розлучень (абсолютне і відносне); 2) збільшення кількості неповних сімей і дітей, народжених поза шлюбом; 3) зменшення середньої тривалості шлюбу; 4) пізній час вступу до шлюбу; 5) проживання подружніх пар без оформлення шлюбу; 6) зменшення розмірів сім'ї і народжуваності дітей з подальшим старінням населення та навіть його депопуляцією; 7) збільшення кількості самотніх людей, які не одружуються; 8) зменшення кількості повторних шлюбів тощо [7].

Зокрема у нашій країні за даними Держкомстату, на 295 тисяч укладених шлюбів в Україні припадає 130,7 тисячі розлучень. Тобто розлучаються 44,3% подружніх пар. А якщо взяти до уваги цивільні шлюби, які також розпадаються, то рівень розлучень в Україні, за даними фахівців, сягає 61% [8]. Україна залишається у групі країн Європи з найвищими показниками розлучуваності населення, вищий її рівень реєструється лише у Росії, схожі показники у Білорусії та Молдові. Однак слід зазначити, що високі показники розлучуваності українського населення є певною мірою наслідком високого рівня шлюбності, що слід враховувати у першу чергу при здійсненні міжнародних порівнянь. За показником несталості шлюбу (співвідношення кількості зареєстрованих шлюбів і розлучень) Україна перебуває на середньоєвропейському рівні [6].

До сімей, які включені в «групу ризику», яким потенційно загрожує розлучення можна віднести:

1. За стажем шлюбу – молоді і літні подружжя.
2. За віком сімейних пар – 17-20-річні, 38-42-річні, 50-64-річні.
3. Подружжя різниця у віці, яких складає 1-3 роки, 10-20 років.
4. Шлюби укладені через «вагітність нареченої».
5. Сім'ї військовослужбовців, бізнесменів, безробітних [7].

Ряд дослідників звертає увагу на непередготовленість пар до подружнього життя, що в подальшому впливає на міцність сім'ї. На це також вказують і цифри. За даними державної служби статистики більше 60% розлучень припадає саме на молоді сім'ї, з яких більша частина розлучається після трьох місяців подружнього життя. Збільшення кількості розлучень у світі, що зумовлюється девальвацією сімейних цінностей, окрім іншого, вказує на те, що в подальшому ситуація здатна погіршуватись, оскільки

втрапивши традиції співжиття, взаємовиручки, солідарності між подружжям, відповідальності за своїх дітей проєктуватимуться на майбутні покоління. Уже сьогодні учені стверджують, що збільшення кількості розлучень часто пов'язані з відсутністю позитивного прикладу у власних сім'ях [3].

Основою міцного шлюбу є почуття тих, хто вирішив поєднати свої долі, адже це найважливіша основа створення міцної сім'ї. Окрім цього сім'я – це не тільки чоловік і жінка, а й їх діти – найбільше їхнє і суспільне багатство, яке для повноцінного розвитку має потребу зростати в любові.

Важливою складовою функціонування сім'ї є її матеріальне забезпечення, що є фундаментом, який дає змогу створити комфортні умови для підростаючого покоління та для задоволення соціальних і духовних потреб усіх її членів. Проте гроші – це не мета, а лише засіб, і тому їх культ часто стає причиною відчуженості між подружжям і між різними поколіннями. Добробут, у свою чергу, значною мірою залежить від ситуації в державі, як з точки зору розвитку економіки, так і з точки зору справедливого розподілу доходів і викорінення корупції у владі, де для чиновництва України стало нормою розбудовувати своє особисте благополуччя за рахунок керованих ними громадян.

Отож, основними причинами росту розлучень в Україні є (дані подані у відсотках):

- Матеріальні, побутові проблеми – 18,79;
- Послаблення цінності сім'ї для сучасного покоління – 17,45;
- Психологічна несумісність – 14,09;
- Монотонність подружнього життя – 9,62;
- Нове кохання – 10,07;
- Відсутність дітей – 4,47;
- Алкогольна чи наркотична залежність одного з подружжя – 16,55;
- Інше – 8,96 [5].

Ще одним з проявів кризи у сім'ї на сучасному етапі стала демографічна криза, яка спостерігається в Україні, свідчить про те, що інститут сім'ї не справляється з головною своєю функцією – репродуктивною щодо біологічного відтворення населення.

Так, соціологічне дослідження, проведене з 22 жовтня по 1 листопада 2013 р. компанією Research&Branding Group, показало, що серед основних причин скорочення чисельності населення за останні 10 років близько двох третин респондентів (68%) назвали низький рівень життя більшості населення. Кожен четвертий респондент (24%) у числі таких називає збільшення рівня смертності і наслідок державної соціальної політики (24%), а кожен п'ятий (20%) – зниження значимості цінностей сім'ї серед молоді. Серед причин, за яких респонденти не погоджуються на народження дитини, більше половини вважають, що їм вже пізно (54%), кожен п'ятий респондент (22%) заявляє, що в нього вже є діти і їх достатньо. Ще (14%) вважають, що зараз не дуже гарні соціальні умови для народження дитини, а (7%) респондентів відзначили, що їм ще зарано заводити дітей [1].

Сім'я, окрім цього, є важливим чинником задоволення особистих потреб. Невід'ємною складовою подружнього життя є інтимна сфера. Адже основними завданнями створення сім'ї є продовжити свій рід і створити міцну сім'ю. Часто поява дитини може врятувати навіть безнадійний шлюб.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу окреслити важливі проблеми, які постають перед інститутом сім'ї. Сім'я – головний осередок суспільства. Вона відіграє ключову роль у його життєдіяльності – через фізичну й соціокультурну зміну поколінь забезпечує можливість існування суспільства. Без сім'ї неможливе відтворення населення, його соціалізація, і вресгті-решт, неможливе утворення всіх інших соціальних інституцій. Той глибинний зміст, який закладений у поняття сім'ї варто розуміти кожній людині, культивувати її цінності і передавати їх наступним поколінням. Тому про інститут сім'ї вже учнів варто інформувати у школі, виокремити окремий предмет присвячений таким важливим питанням, про які батьки не завжди в змозі кваліфіковано пояснити своїм дітям. Найбільший вплив на дитячу свідомість мають засоби масової інформації, які ілюструють різні аспекти зацікавленості дітей. Повинні бути впроваджені заходи, щодо регулювання змісту цієї інформації, яку підростаюче покоління може одержувати із засобів масової інформації. Покоління, що вступає у доросле життя, повинне вже мати сформоване високе почуття відповідальності за тих з ким буде поєднувати своє життя. В державі політика має цілеспрямовано провадитись у напрямку, щоб сім'я була важливим елементом буття людини, через який кожен з його членів міг би максимально успішно самореалізовуватись у великому суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз сучасних проблем сім'ї та народжуваності в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin1/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/staptp_2013_58_22%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin1/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/staptp_2013_58_22%20(1).pdf) Вербець В. В. Соціологія: Шлюб та сім'я: поняття, сутність, типологія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/86385-172-shlyub-ta-smya-ponyattya-sutnst-tipologya.html>
2. Міцні відносини – які вони? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://postup.brama.com/usual.php?what=79850>
3. Пічі В. М. Соціологія: Підручник / За ред. докт. соціол. наук, проф. В. М. Пічі. – 4-те видання, виправлене.

- Львів: «Магнолія 2006», 2008. – С. 210.
4. Причини розлучень в Україні та їх соціально-психологічні наслідки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2011/Psihologia/12_83375.doc.htm
 5. Розлучення в Україні в демографічному вимірі: минуле і сучасність. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin1/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/dse_2014_2_9%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin1/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/dse_2014_2_9%20(1).pdf)
 6. Соціальні та психологічні проблеми сучасних сімей. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://referat-ok.com.ua/sociologiya/socialni-ta-psihologichni-problemi-suchasnih-simej>
 7. Україна – на першому місці в Європі за кількістю розлучень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expres.ua/main/2015/08/23/148726-ukrayina-pershomu-misci-yevropi-kilkisty-uzlucheni>

Лукаsevич В.

Науковий керівник – доц. Свистун Н. О.

ДИНАМІКА ІМЕННИКА КОРОПЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Ономастика (від грецького *ONOMA* – ім'я, назва) – спеціальна історична дисципліна, що вивчає власні імена, їх функціонування в мові і суспільстві, закономірності їх утворення, розвитку і постійних перетворень. Вона виникла в результаті взаємодії досліджень з історичного джерелознавства і лінгвістики та методики [2, с. 262]. Галузь ономастики, яка вивчає власні особові імена людей (антропоніми), називається антропонімікою. Антропоніміка важлива й цінна не лише для мовознавців, а й для істориків, географів, культурологів, етнографів, соціологів та представників інших гуманітарних наук, оскільки є історико-культурною спадщиною народу.

Антропоніми, або власні особові назви, становлять своєрідну, але дуже важливу частину словникового складу мови. Власні особові імена – найдавніший шар лексики. У них знайшли своє відображення побут, вірування, творчість, історія, культура народу.

Як відомо, ім'я людини в усі періоди історії людства було першим засобом розрізнення особи, засобом її ідентифікації у громаді. Цей довічний супутник людини, як зауважує професор П. П. Чучка, мусить бути милозвучним і промовистим словом, яке ще й покликане виконати роль позитивної характеристики індивіда [4, с. 97].

Важливу роль відіграє екстралінгвальний фактор. Суспільне функціонування особових імен, а саме їх вибір, відіграє в житті людей важливу роль. Важливими є й громадсько-правові аспекти, тому зрозуміло, що в цій галузі важливе місце займає мовна культура, невід'ємною частиною якої є граматичні аспекти. Мовна культура, яка реалізується в галузі особових імен, опирається, з одного боку, на мовні фактори, що базуються на теорії літературної мови, на її науковому описі і на соціолінгвістичних дослідженнях, з іншого боку – на позалінгвістичні фактори, які ґрунтуються на теоретичних знаннях про закони розвитку суспільства в синхронному та діахронічному планах і на пізнанні, запозиченому із соціальної психології. Імена, що використовуються в певну епоху чи конкретний період історичного розвитку, взаємно впливають одне на одного [3, с. 33].

Імена людей – це знаки, на основі яких індивідуалізується та ідентифікується особа. Вони займають чільне місце в лексичному складі сучасної української мови, адже це частка історії кожного народу, у них відображаються різні соціальні процеси, яким підпорядковуються різні групи людей.

У наш час вибір імені є юридично вільним і в усіх випадках залежить виключно від волі найменувачів, тобто батьків. Основні фактори, які посприяли популярності того чи іншого імені у ХХ столітті:

1) *милозвучність імені. Батьки дають дитині прізвище, милозвучне ім'я, яке подобається (суб'єктивний фактор);*

2) *релігійний фактор. При виборі імені користуються церковним календарем і називають дитину іменем того святого, на день якого дитина з'явилася на світ;*

3) *збереження сімейних традицій – найменування новонародженого на честь батька, дідуся, близького родича (Василь, Іван, Микола, Михайло, Павло; Тетяна, Оксана, Любов, Людмила);*

4) *«фактор моди», який «підносить» те чи інше ім'я в певний період (Арсен, Вадим, Денис, Максим, Ростислав; Анастасія, Вікторія, Діана).*

В енциклопедії «Українська мова» подається таке трактування: «Ім'я особове – вид антропоніма; надається людині при народженні, в рідкісних випадках його обирає сама доросла людина при зміні імені. Ім'я особове має функцію індивідуалізації, тобто називає (ідентифікує) одиничний, єдиний, неповторний факт дійсності, в даному разі – людину. Будь-яке ім'я фактично може позначати не одну людину (повторюваність імен пов'язана з певною обмеженістю їхньої кількості). Індивідуалізаційну функцію воно виконує лише в конкретному випадку» [5, с. 203].

Наукове вивчення українського антропонімікону відображено у ґрунтовних працях таких учених, як Г. Є. Бучко, М. О. Демчук, І. М. Железняк, Р. Й. Керста, Р. І. Остап, С. Є. Панцьо, М. Л. Худаш, П. П. Чучка та інших відомих ономастів.